

Notulen POKB 10 december 2020

Platform Overheid en Kwaliteit Bodembeheer www.pokb.nl

Datum : 10 december 2020
Plaats : MS teams
Kenmerk : POKB-vsl-20201210

Aanwezig: zie aparte presentielijst in Excel/pdf, incl. afmeldingen en vervanging.

Gem./Prov./Omgevingsdiensten: 15 (7 verhinderingen); Organisatie: 3

** **presentaties**: zie www.pokb.nl onder 'Vergaderdata en verslagen – sub 10 december 2020 **

1. Mededelingen, verslag en actuele onderwerpen

Annelies de Graaf opent de vergadering en heet aanwezigen welkom. Het is een ingelaste vergadering zoals op 5.11.2020 afgesproken. De deelnemerslijst bevat alle namen en alle organisaties voor zover te herleiden naar bevoegd gezag Wbb (en ook naar een OD/RUD). Presentielijst en actuele deelnemerslijst zijn bij het verslag gevoegd en beschikbaar op de website (**actie 1: POKB**).

Het verslag van 5.11.2020 wordt vastgesteld, met correctie van de naam van Eric Buzing (Eric is met c in plaats van k). De acties zijn uitgevoerd of staan op de agenda.

Naar aanleiding van het verslag van 5.11.2020:

Mirjam Hassing geeft toelichting op de verwijzing (het in het verslag van 5.11.2020 bij actiepunt 5 genoemde haakje) naar de 2-jaarlijkse beoordeling van de uitvoering van het VTH-stelsel door Berenschot op 6 thema's. Daaruit volgt een uitvoeringsagenda met projecten. Een project is het verder doorontwikkelen van CT. Hierbij kan de ervaring van POKB gebruikt worden.

Marcel Cassee geeft aan dat het Aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet wel klaar is maar nog niet in het Staatsblad is gepubliceerd. Dit zal begin 2021 volgen. De internetconsultatie van de wijziging van de Regeling Bodemkwaliteit (aansluiting op de Omgevingswet) volgt ook binnenkort. De POKB-themanotitie over de Ow en grondwater zal in de inleiding iets geactualiseerd worden.

2. Visitatie 'pilot op afstand' – toelichting gem. Hengelo en OZHZ

De visitaties zijn eerder in 2020 naar het najaar van 2020 verschoven. In juni is besloten een pilot 'online visiteren op afstand' uit te voeren. Deze is inmiddels in het najaar van 2020 uitgevoerd door OZHZ (teamleider Carla Bok) en Hengelo (teamleider Mirjam Hassing). Carla geeft aan dat de pilot prima verlopen is. Er zijn drie afspraken gemaakt van 1,5 uur, verdeeld over 3 dagen, voor het bespreken van de 2 thema's en de follow-up, na elkaar voor beide organisaties (ieder 45 minuten per afspraak). Daarnaast heeft een terugkoppeling op het management plaatsgevonden van 1 uur.

De leerpunten uit de uitvoering zijn:

- Werken met DUO-organisaties werkt goed, dus gewoon doen;
- Je doet 2 visitaties in één keer en dat is efficiënt en maakt het ook leuk;
- Voor de thema's is 2 uur per afspraak nodig om voldoende door te spreken;

- Handig is om een persoon de tijd te laten bewaken;
- MS Teams is prima bruikbaar en tijdig pauze nemen is raadzaam;
- Met 6 mensen actief tegelijk bespreken gaat prima en lijkt maximum;
- En als nieuwe mensen indraaien is extra 10 min voor pauze nodig;
- Aparte bespreking met management inplannen circa 1 week na laatste bijeenkomst zodat je presentatie met resultaten als leidraad voor de terugkoppeling kunt gebruiken;
- Daarna kan dan snel de brief van SIKB volgen.

Carla geeft aan dat werken met duo's vooral ook inzicht geeft in de insteek van de ander en combinatie van gemeente en OD is daarin ook best nuttig.

Mirjam geeft aan dat het goed is om nu te starten met de visitatie. Dan kun je de tips en goede voorbeelden nog meenemen in het komende jaar. Dan is het direct nuttig voor de voorbereiding van de Ow. Joris Rooiman geeft aan dat hij er ook veel aan gehad heeft omdat hij pas 1 jaar werkzaam is. Voor hem is de online vorm van visiteren dus 'normaal'. Hij heeft een goed beeld gekregen bij OZHZ, ook zonder fysiek bezoek. Anne Smink vult aan dat de goede voorbereiding en echt invullen van de vragenlijst beter werkt. Dan kun je ook goed doorvragen. Een extra kwartier per thema is zeker nog handig als je eenmaal aan het doorvragen bent. Met MS Teams mis je het napraten in een lunch of bij het halen van de koffie. Dus beetje meer tijd nemen. Je bespaart overigens ook vrij veel tijd doordat je niet reist.

Eric Buzing vraagt of de deelnemers nog specifieke aanbevelingen hebben.

Mirjam geeft aan dat je de hulpmiddelen op de website kunt gebruiken (draaiboek, vragenlijsten, voorbeelden). Carla geeft aan dat je nu twee teamleiders hebt en dat die dan frequent contact hebben en samen plannen. Dat verdeelt de aandacht en maakt de voorbereiding al best leuk en leerzaam. De aandacht voor extra voorbereiding is belangrijk:

- Agenda's lijken voller, dus tijdig plannen is raadzaam;
- Je hebt nu twee teamleiders, twee visitaties in een keer;
- Vragenlijsten tijdig invullen en uitwisselen helpt met efficiënt bespreken;
- Je kunt uit te wisselen documenten, bijvoorbeeld voor de follow-up, ook via MS Teams uitwisselen.

Marcel vindt het mooi te horen dat iedereen enthousiast is en nu de voorbereidingen voor de implementatie van de Ow en de veranderingen voor grondwater oppakt. Hij vraagt of deze manier van visiteren, 2 organisaties tegelijk, daarvoor goed werkt. En of de vragenlijsten over de thema's Ow en grondwater in de praktijk bruikbaar zijn.

Mirjam geeft aan dat dit positief is bevallen. De buddy- of duo-vorm werkt handig en beter dan met 3 organisaties tegelijk visiteren, zoals in visiteren 2.0 dat in 2012 bij 12 visitaties is toegepast, maar onvoldoende succesvol bleek. Je plant als teamleiders per thema-onderwerp een MS teams meeting in van 1,5 uur. Dat moet 2 uur worden. Je doet een voorstelronde en dan start een organisatie met de verdiepende vragen op basis van de uitgewisselde voorbereiding van de vragenlijsten en daarna de andere organisatie. Tot slot reserveer je 10 minuten voor de conclusies, aandachtspunten, goede voorbeelden. Dat is dan voor beide organisaties. Daarna werk je vooral deze laatste punten nog uit in de presentatie voor terugkoppeling. Het advies is om dit vooraf in te plannen direct na de bijeenkomst (20 minuten), en deze direct met de teams onderling te delen voor reactie.

Mirjam denkt dat deze methode ook zeker voor anderen goed zal werken. Joris en Anne kunnen dit bevestigen. Je leert in korte tijd veel van de andere organisatie en krijgt feedback op hoe je zelf nieuwe ontwikkelingen aanpakt en kwaliteitsborging organiseert. Mirjam geeft wel aan dat er een groot verschil is qua stadium van ontwikkeling tussen OZHZ en ODT die

per 2019 is gestart. Dat is zeker erg leerzaam. Normaal gesproken zou ODT ook aan tafel hebben gezeten. Dat is nu niet gedaan om het aantal deelnemers te beperken.

Op de vraag van Marcel over de vragenlijsten uit de themanotitie geeft Carla aan dat de vragenlijsten voor iedereen prima werkten en nog voldoende actueel zijn. Er waren bij het invullen geen vragen van de betrokken collega's, ook omdat ze al bezig waren met dergelijke voorbereidingen. Marcel zal de themanotitie met de vragenlijsten waar nodig actualiseren en op website plaatsen (**actie 2: Marcel**).

William vraagt of er 1 of 2 verslagen zijn.

Carla geeft aan dat ze deze nog moeten uitwerken. De vragenlijsten met de antwoorden en verdiepende vragen heeft ze tijdens visitatie al gemaakt. Dat blijft een bijlage. De hoofdpunten komen in de presentatievorm die nieuw is voor deze ronde. Dat moet nog gebeuren en is misschien handig om direct mee te nemen en dan als leidraad te gebruiken voor de terugkoppeling aan het management (zoals ook beoogd met deze opzet). Na de terugkoppeling aan het management volgt de afrondende brief van SIKB met de presentatie en vragenlijsten met aantekeningen als bijlagen.

Frank geeft voor de goede orde aan dat er dus per organisatie een verslag, presentatie en brief volgt. Dus twee visitaties zijn in een keer uitgevoerd.

John Vente geeft aan dat dit nieuw is voor hem. Hij heeft zin om aan de slag te gaan. Waar vind je de uitleg?

Op de website www.pokb.nl staan onder het kopje kwaliteitsimpuls en visitaties <https://www.pokb.nl/hulpmiddelen-visitaties> alle hulpmiddelen, zoals een aangepast draaiboek, themanotities met vragenlijsten en een notitie met aanwijzingen. Het aangepaste presentatiemodel komt er ook nog in PPT op (nu nog in pdf) zodat het direct bruikbaar is. Frank geeft aan dat de begeleider die staat aangegeven in de visitatieplanning, dat is hij meestal zelf voor de komende visitaties, het aanspreekpunt is voor de teamleiders. Zij kunnen hem bellen of e-mailen als er vragen zijn en houden hem op de hoogte van de voortgang. De begeleider maakt uiteindelijk ook de afrondende brief.

Carla geeft als tip nog mee dat je vragenlijst per thema zo concreet mogelijk moet beantwoorden. Zet er gerust vindplaatsen op internet bij. Dat helpt de visitor om zich goed voor te bereiden en in te leven en de verdiepende vragen voor te bereiden.

Anneke Levelt vraagt of het korte draaiboek ook al op www.pokb.nl staat.

Dat is al wel rondgestuurd maar staat nog niet op de website. Frank zal dit aanvullen ook met ervaringen van de pilot. Het draaiboek is wat compacter geworden. Dat neemt niet weg dat er wel voorbereiding nodig is.

Actie 3 (Frank): update van alle hulpmiddelen n.a.v. pilot en e-mail hierover aan deelnemers.

Annelies hoort dat er goede voorbeelden zijn gevonden. Wat kunnen we hiermee doen? Frank stelt voor om de afsluitende presentaties uit te wisselen met elkaar. Na afloop van het jaar wordt daar een pdf-file van gemaakt met de opbrengsten waar snel op te zoeken is. Carla en Mirjam geven aan dat zij hun afrondende presentatie als voorbeeld zullen toesturen. Annelies bedankt Carla en Mirjam voor hun goede inspanningen en aanstekelijk enthousiasme. Zij geven aan altijd beschikbaar te zijn voor vragen.

De verdere planning is in versie 3 beschikbaar en toegezonden en op POKB-website geplaatst. De planning gaat uit van de duo-vorm. De indeling is gebaseerd op de eerdere indeling met enkele actualisaties.

Frank vraagt of iedereen wil checken of zijn organisatie zal deelnemen aan de online-visitatie vorm en of de koppeling aan de duo-organisatie geschikt is. Graag voor eind december aangeven. **Actie 4 (Allen)**.

Mirjam vraagt om de planningtabel in iets andere vorm te brengen.

Actie 5 (Frank): definitieve planning aanpassen aan de visitatie in Duo-vorm.

John Vente geeft aan dat het mogelijk wel maart 2021 wordt qua uitvoering. Dat is op zich niet zo'n probleem. Er zijn nog 7 duo-visitaties in te plannen en uit te voeren. Doel is om deze per februari 2021 voor uitvoering in het eerste half jaar 2021 in te plannen.

Nico Bizot: ODNHN zal begin januari 2021 reageren i.v.m. aanpassing interne automatisering.

Eric Buzing: Stel dat we uit lockdown komen, wat doen we dan? Misschien is het wel goed om zaken te combineren.

Annelies: Laten we nu online-visitaties inplannen. We willen voor medio 2021 eigenlijk toch de visitaties uitvoeren met het oog op de implementatie Ow. Overschakelen naar de fysieke bezoeksform zodra dit weer mogelijk is kan altijd nog overwogen worden.

3. Toekomst POKB

Annelies licht toe dat er een notitie bij de stukken zit. Deze notitie is verspreid bij diverse contacten.

De notitie is toegezonden aan voorzitter vakbureau Bodem van ODNL, Ronald Visser, directeur OZHZ. Hij is positief over de notitie. Hij zal het bespreken in ODNL.

Willem Kattenberg heeft de notitie ook ontvangen. Hij is positief over het Normblad en de visitaties en wil kijken of een deel van de financiering door het ministerie kan blijven plaatsvinden. Daarbij is belangrijk dat de betrokken decentrale overheden ook zelf aangeven hoeveel ze willen bijdragen.

Frank geeft aan dat hij met Nico van Mourik, directeur van OMWB, contact heeft gehad. Nico is positief over de notitie en systeemgerichte aanpak van kwaliteitsmanagement. Nico van Mourik zal dit bij de OD's onder de aandacht brengen. Frank verwacht niet dat dit direct bijdragen in financiering met zich meebrengt. Frank houdt ook het CT-initiatief op de hoogte van de ontwikkelingen bij POKB en direct of indirect Pieter Jan van Zanten, directeur van OD IJsselland die voor de CT in het VTH-domein een coördinerende rol vervult. Hij hoopt dat de OD's de visie op het ontwikkelen van een Normblad Milieu overnemen en de rol die POKB en CT daarin kunnen vervullen. Hij vraagt de POKB-deelnemers om de notitie ook te verspreiden naar betrokken van de OD's. **Actie 6 (Allen)**.

Mirjam geeft aan de Pieter Jan van Zanten nu voorzitter is van ODNL. Mirjam heeft notitie toegezonden aan Leonie Jorna van VNG en om een gesprek gevraagd.

Carla geeft aan dat het belangrijk is om bij de visitaties de terugkoppeling aan het management mee te nemen. Bij afgelopen visitatie was breed OZHZ management aanwezig en zeer enthousiast. Het is belangrijk om dit te doen in het kader van draagvlak voor kwaliteitsmanagement, POKB en een eventuele eigen bijdrage door de deelnemende organisaties aan POKB.

Anneke Levelt vraagt zich af voor wie de notitie nu bedoeld is. Het is nu nog wel een beetje een 'bodeming'. Ze vindt dat POKB zo breed mogelijk geïnterpreteerd moet worden en zal tekstsuggesties doen (inmiddels opgenomen in een nieuwe versie).

Eric Buzing geeft aan dat inzicht in financiën en mogelijke verdeelsleutel wel van belang is als je dit gaat bespreken.

Annelies geeft aan dat van belang is hoeveel (actieve of agenda) deelnemers willen meebetalen en wat ze zouden willen meebetalen.

Eric wil graag een inschatting van een verdeelsleutel en eventueel een bandbreedte. Dat geeft toch een goede indicatie van de vraag die je stelt om de bijdrage.

Frank geeft aan dat het werk dat wordt uitgevoerd een aanvulling is op kwaliteitsborging en dat daar een budget van de organisatie tegenover kan staan. Een zelfregulering is minder kostbaar dan externe toetsing.

Het gaat Eric er vooral om de goede argumenten op een lijstje te hebben staan om deze te kunnen gebruiken als iedereen een verhaal houdt bij het management.

Nico Bizot stelt voor om de vorm van een oplegnotitie te kiezen.

Anneke Levelt geeft aan dat de rekensom ongeveer € 4.000 per organisatie oplevert. Wat is dan nu de bijdrage?

Annelies geeft aan dat de huidige bijdrage die sommige organisaties aan SIKB doen gericht is op het totaal van instrumenten en minder specifiek op ondersteuning van POKB-activiteiten.

Dit zal in de oplegnotitie goed naar voren worden gebracht. Tot en met 2020 kwam de financiering van POKB volledig van het Ministerie van I&W via de opdracht aan Bodem+.

Actie 7 (Annelies/Frank): oplegnotitie/brief met uitleg wat er van de organisatie wordt gevraagd met daarin duidelijk of organisaties al bijdragen aan SIKB. Deze komt snel in 2021 naar de contactpersonen toe voor bespreking in de organisatie.

Annelies geeft aan dat POKB komende tijd door zal gaan met ondersteuning, met name ook gericht op visitaties. Er zal wel een moment komen in 2021 om de afweging te maken voor de langere termijn.

4. Rondvraag, Volgende bijeenkomst:

Carla geeft aan dat in weekberichten Bodem+ van week 48, onder 4. de 'staalkaarten' worden genoemd. Dit kwam in visitatie aan de orde als goed voorbeeld.

Marcel geeft aan dat hij de weekberichten maakt. Mocht je deze nog niet ontvangen vraag ze dan op bij je accountmanager van Bodem+.

<https://www.bodemplus.nl/rws-leefomgeving/organisatie/accountteam/>

Het voorbeeld van de staalkaarten Bodemkwaliteit van Provincie Overijssel is hieronder toegelicht. De staalkaarten worden als losse bijlage meegestuurd met dit verslag en op de website geplaatst.

Volgende bijeenkomst is (fysiek of MS teams): Do 25 maart 2021 (ochtend).

Staalkaarten provincie Overijssel over bodemkwaliteit en de Omgevingswet

Binnen de provincie Overijssel wordt gewerkt aan een serie staalkaarten over bodemkwaliteit onder de Omgevingswet. Staalkaarten I en II zijn inmiddels gereed.

- **Staalkaart I: Bodem en ondergrond in de Omgevingsvisie (zie bijlage)**

Deze staalkaart vormt een handreiking voor de 'traditionele' bodemmedewerker en andere medewerkers van de gemeente, die samen te maken hebben met de implementatie van de Omgevingswet.

- [Staalkaart III: Beheer van de bodemkwaliteit onder de Omgevingswet \(zie bijlage\)](#)
Staalkaart II behandelt diverse onderwerpen over (chemische) bodemkwaliteit onder de Omgevingswet. Het geeft gemeenten inzicht in wat gaat veranderen door de Omgevingswet op het gebied van bodem. Bodemmedewerkers en andere medewerkers die werkzaam zijn binnen de fysieke leefomgeving kunnen deze staalkaart gebruiken voor de uitvoeringspraktijk. Focus van Staalkaart II ligt op de vaste bodem omdat gemeenten hiermee in de praktijk het meest te maken gaan krijgen. Daarnaast staat de kaart ook stil bij grondwater. Beide compartimenten zijn immers met elkaar verbonden, wat ook terugkomt in de definitie van 'bodem' in de Omgevingswet.

Agenda

Bijeenkomst Platform Overheid en Kwaliteit Bodembeheer

Datum : 10 december 2020
Tijd : 9.30 - 11.00 uur
Plaats : Digitaal – MS teams (per uitnodiging)
Kenmerk : Agenda-POKB-20201210

LET OP: *beschikbaar* betekent dat de files downloadbaar zijn op de website: www.pokb.nl

- 1. Opening, mededelingen, verslag 18.06.2020** **9.30 uur**
 - Conceptverslag (bijgevoegd, *beschikbaar*)
 - Deelnemerslijst december 2020
 - Ontwikkelingen Omgevingswet

- 2. Voorbereiding visitatieronde 2020/2021 – update pilot** **9.45 uur**
 - Toelichting op de uitvoering pilot online visitatie OZHZ-Hengelo
 - Notitie POKB aanpak visitaties op afstand 'update 23.11.2020'
 - Planningtabel visitaties 2021 versie 3 (Buddy-vorm)
(Deze tabel is concept en gebaseerd op eerdere versie 2)

- 3. Toekomst POKB** **10.15 uur**
 - Bespreking van de stand van zaken
 - Notitie POKB perspectief na 2020
Toegezonden volgens acties in het verslag aan:
 - Willem Kattenberg (min IenW)
 - ODNL Platform Bodem (via Ronald Visser en Michael Stolk)
 - ODNL VTH (via CT-contacten en Nico van Mourik)
 - VNG (Leonie Jorna)
 - Uitvoering POKB 2021

- 4. Rondvraag en sluiting** **10.55 uur**
 - Nieuwe datum: donderdag 25 maart 2021, Utrecht